

Laksen som ble fisket to ganger - levende og død

Laksefisket i Frafjord er delt opp i fire soner. Sone 4 er strekket som ligger til garden Håland. Her renner elven fra Svarthøl i øst til nabogrensen med garden Molaug i vest. Strekket har mange fine fiskehøler, men den mest utfordrende og spennende er nok Svarthøl. Hølen er den øverste lakseførende høl i hele Frafjordelven da laksen ikke greier å passere fossen som renner inn i hølen.

Sigve med laksen på 7 kg – Foto: Herborg Haaland

Svarthøl er en dyp og sirkelformet høl omgitt av stupbratte fjellvegger. Den er helt utilgjengelig ved høy vannføring og er også utfordrende å fiske i ved lav vannføring.

Lakselordene - som eide Engelskhuset nede i dalen på slutten av atten hundre tallet - ga hølen navnet «Pool Impossible». Selv har jeg fisket i hølen de siste 25-30 årene - ofte med min bror Kåre. Mange svidder og lakser har jeg fått på land her, men en spesiell laks på 7 kg som jeg fisket lørdag 16. august 2014 glemmer jeg aldri.

Sammen med bror Kåre tok vi en fiskeøkt i Svarthøl denne dagen. Utstyrt med sluker, spinnere og meitemark var vi klar for den store fiskeopplevelsen. Etter relativt få kast nappet det godt i stangen min og etter 5-10 minutters «kamp» lå det en flott 7 kg hunnlaks på land. Hvilken start på fisket - her er det sikkert flere laks i hølen!

Etter at laksen var avlivet ble den derfor midlertidig hengt opp i en liten bjørk som klore seg fast til fjellveggen i hølen slik at vi kunne fiske videre. Men som det ofte er med laksefiske - det ble med denne ene fisken den dagen. Da vi bestemte oss for å vandre videre til neste høl i elven skulle jeg bare hente fisken min i treet og putte den i ryggsekken. Men da skjedde det! Da jeg heftet fisken av greinen den hang på glapp fisken ut av hendene mine. Den dabbet på det skrå berget et par ganger før den landet ut i elven. Jeg for etter, men det var for sent. Strømmen grep fatt i fisken og førte den ut i stryket ut av hølen. Vi kunne bare

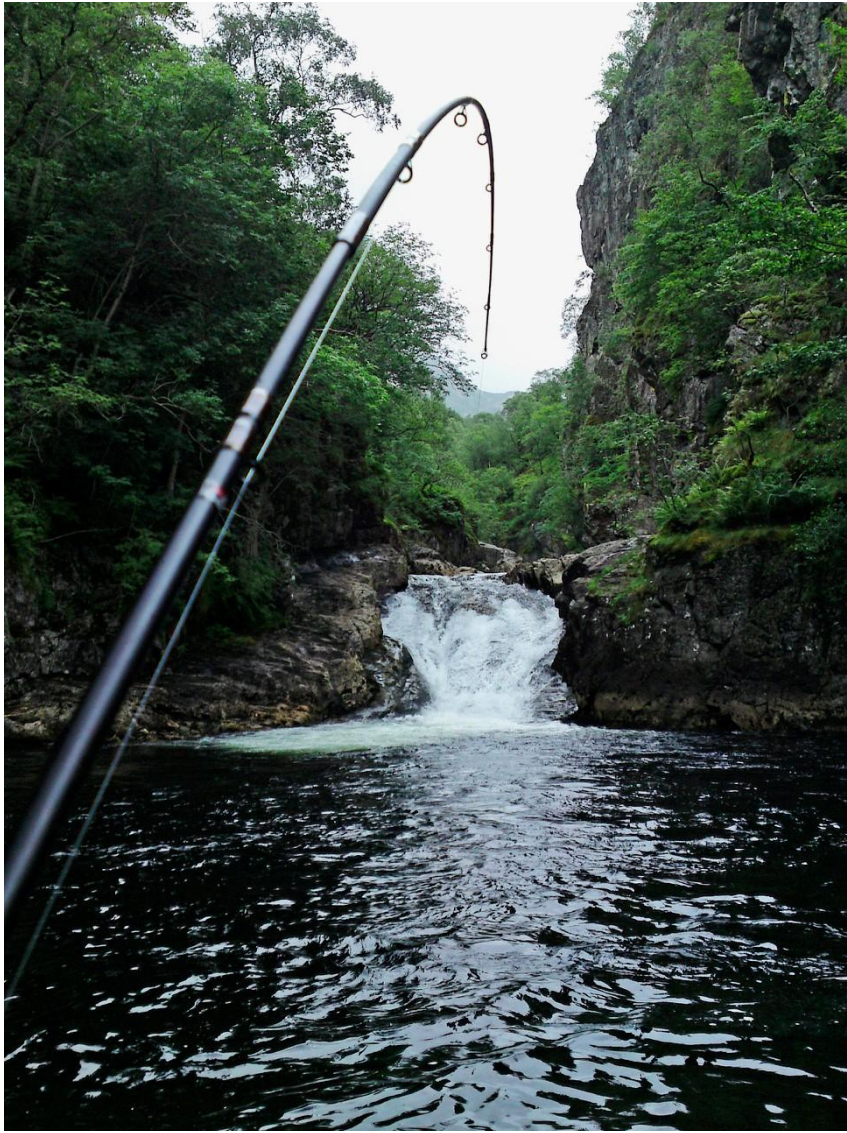
Fra Svarthøl - Foto: Sigve Haaland

se at den i full fart ble ført med vannmassene ned i neste høl - Longhøl. Som navnet tilsier, er dette en lang og smal høl. Her kunne vi bare være observatører til at laksen stille og rolig fløt i vannskorpen fra innløp til utløp av hølen. Så over kanten - og borte vekk var den. Jeg skal ikke gjengi på trykk språkbruket mitt i etterkant av hendelsen, men vakkert var det ikke.

For en idiot jeg var - miste en død laks på 7kg på elven. Er det mulig! Bror Kåre prøvde å trøste så godt han kunne og

foreslo at vi kunne jo gå og lete etter fisken langs elvekanten. Hallo - kan vi ikke heller gå og lete etter nålen i høystakken! Men broderen fikk overtalt meg og letingen tok til. Det gikk likevel som jeg trodde - ingen død laks var å se. Sånn omtrent 100m nedstrøms Svarthøl er det en annen høl med navnet Fladabrådshøl. Dette er en relativt liten, men dyp høl. Her reduseres hastigheten

på vannmassene noe da elven renner inn i en høl med stort volum. Ting og tang som føres med vannmassene detter derfor ofte til bunns i denne hølen på grunn av den brå oppbremsingen av hastigheten til elvevannet. Overflaten til hølen var uklar på grunn av strøm og vind, men av og til var det dog sekunder med «havblikk». I et av disse sekundene syntes bror Kåre (heretter kalt Falkøye) at han så noe blankt på bunn av hølen. Bunnen var dog på ca. 3 meters dyp - så noe klart bilde var det ikke. Men etter mye kikking og diskusjoner var vi enige om at det kunne være en liten mulighet for at dette var fisken vi lette etter. Men

Den ultimate fiskeplassen ved Svarthøl – Foto: Per Terje Haaland

hvordan få dette «blanke» opp av hølen? Lettere sagt enn gjort. Vi prøvde å forlenge håven med å tape den til fiskestangen, men det ble for veikt i den strie strømmen.

Vi prøvde også krok på tuppen av en lang fiskestang, men uten suksess. Da var det en mulighet igjen i verktøykassen - den ulovlige fiskemetoden på levende fisk - nemlig nykking. Siden vi jaktet på død fisk - så burde det vel være OK? På enden av en tykk sen festet vi den største sluken vi fant i fiskeskrinet. Noen titalls centimeter ovenfor

festet vi godt med spiralbly. Så var det nok å kaste dette utstyret over og litt lenger ut enn det «blanke» på bunn av hølen. Med små nykk ble snøret halt inn igjen. Etter gjentatte forsøk ville ikke kroken feste seg i noe som helst. Vi var nær ved å gi opp da kroken endelig festet seg i «noe». Snøret ble meget forsiktig halt inn, og der - under over alle under - kom en sølvblank laks gradvis til syne!

Til slutt var den på et dyp slik at håven kunne gjøre resten av jobben. Fisken var berget - fisket for andre gang - denne gang i død tilstand. Nå ble fisken forsvarlig håndtert og plassert trygt i ryggsekken.

For en berg- og dalbane denne fisketuren hadde vært, men en lykkelig slutt takket være «Falkøye» som på en mirakuløs måte fikk øye på fisken. Fiskens videre skjebne ble transport til Stavanger og røyking på Janas. Røkelaksen til jul var sikret - samt en god og sann fiskehistorie. Skitt fiske!

Stavanger 9. januar 2026

Sigve Haaland